

Wymagania edukacyjne z muzyki dla klasy 5 (seria „Lekcja muzyki”, Nowa Era) w szczegółowym podziale na działy tematyczne oraz poziomy wymagań na poszczególne oceny.

Dział 1: Warsztat muzyczny i język nutowy

- **Konieczne (dopuszczający):** Zna klucz wiolinowy oraz nazwy nut na pięcolinii (c^1 – c^2). Rozpoznaje podstawowe wartości nut: całą nutę, półnutę, ćwierćnutę i ósemkę.
- **Podstawowe (dostateczny):** Taktuje i wyklaskuje proste schematy rytmiczne w metrum $\frac{2}{4}$ i $\frac{3}{4}$. Odczytuje nazwy dźwięków na pięcolinii w poszerzonym zakresie (c^1 – g^2).
- **Rozszerzające (dobry):** Zna i stosuje pojęcia dynamiki (p , f , mf), tempa (*lento*, *moderato*, *allegro*) oraz artykulacji (*staccato*, *legato*). Odczytuje nuty z użyciem pauz.
- **Dopelniające (bardzo dobry):** Tworzy własne proste przebiegi rytmiczne w metrum $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ i $\frac{4}{4}$. Prawnie posługuje się oznaczeniami wykonawczymi w zapisie nutowym.
- **Wykraczające (celujący):** Zapisuje ze słuchu proste dyktanda rytmiczne. Układa melodię do podanego tekstu z wykorzystaniem poznanej notacji.

Dział 2: Śpiew i gra na instrumentach

- **Konieczne (dopuszczający):** Śpiewa w grupie wybrane piosenki z podręcznika. Z pomocą nauczyciela zagra prostą melodię składającą się z kilku dźwięków na dzwonkach lub flecie.
- **Podstawowe (dostateczny):** Śpiewa samodzielnie lub w małej grupie piosenki z repertuaru klasy 5 z zachowaniem właściwego rytmu. Gra z notacji proste utwory jednogłosowe.
- **Rozszerzające (dobry):** Śpiewa czysto pod względem intonacyjnym i rytmicznym, dbając o postawę i oddech. Gra płynnie melodie ze stopniem trudności dostosowanym do programu klasy 5.
- **Dopelniające (bardzo dobry):** Wykonuje piosenki z uwzględnieniem dynamiki i artykulacji. Gra na instrumencie szkolnym trudniejsze partie solowe lub prosty akompaniament do śpiewu klasy.
- **Wykraczające (celujący):** Śpiewa solo z własną interpretacją ekspresyjną. Akompaniuje klasie na instrumencie (np. fortepianie, gitarze) lub wykonuje utwory dwugłosowe.

Dział 3: Świat instrumentów i barwy dźwięku

- **Konieczne (dopuszczający):** Rozpoznaje ze słuchu i wyglądu podstawowe instrumenty szkolne (dzwonki, bębenek, trójkąt, talerze). Wskazuje różnicę między dźwiękiem wysokim a niskim.
- **Podstawowe (dostateczny):** Dzieli instrumenty na strunowe, dęte i perkusyjne. Rozpoznaje podstawowe instrumenty orkiestrowe (np. skrzypce, flet, trąbka, fortepian).
- **Rozszerzające (dobry):** Przyporządkowuje instrumenty do podgrup (strunowe smyczkowe i szarpane; dęte drewniane i blaszane). Rozpoznaje brzmienie poszczególnych głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas).
- **Dopelniające (bardzo dobry):** Opisuje sposób wydobywania dźwięku w poszczególnych grupach instrumentów. Analizuje obsadę wykonawczą w słuchanych utworach (solista, duża orkiestra, chór).
- **Wykraczające (celujący):** Wykazuje szczegółową wiedzę na temat budowy instrumentów orkiestrowych i historycznych. Przygotowuje własne prezentacje lub pokazy instrumentów.

Dział 4: Muzyczne formy i tradycje (Muzyka ludowa i patriotyczna)

- **Konieczne (dopuszczający):** Śpiewa hymn państwowy (*Mazurek Dąbrowskiego*) z zachowaniem należytej postawy. Zna pojęcie muzyki ludowej.

- **Podstawowe (dostateczny):** Śpiewa wybrane pieśni patriotyczne i regionalne. Rozpoznaje cechy charakterystyczne przynajmniej jednego polskiego tańca narodowego (np. poloneza).
- **Rozszerzające (dobry):** Odróżnia ze słuchu muzykę ludową od rozrywkowej i poważnej. Charakteryzuje poloneza i krakowiaka (metrum, krok podstawowy, tempo).
- **Dopelniające (bardzo dobry):** Opisuje tradycje i obrzędy muzyczne swojego regionu. Rozpoznaje ze słuchu charakterystyczne elementy polskiego folkloru (np. kapela ludowa, instrumenty regionalne).
- **Wykraczające (celujący):** Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły lub lokalnej społeczności (np. w zespole pieśni i tańca). Posiada szeroką wiedzę o polskich obrzędach i tradycjach muzycznych.

Dział 5: Kompozytorzy i formy muzyki poważnej

- **Konieczne (dopuszczający):** Zna nazwisko F. Chopina i kojarzy go z muzyką fortepianową. Wskazuje różnicę między muzyką wokalną a instrumentalną.
- **Podstawowe (dostateczny):** Wymienia podstawowe informacje z życia Fryderyka Chopina. Rozpoznaje w słuchanych utworach proste formy (np. piosenkę zwrotkową z refrenem).
- **Rozszerzające (dobry):** Podaje przykłady form muzycznych (np. miniatura fortepianowa, kolęda, piosenka). Charakteryzuje twórczość F. Chopina i St. Moniuszki na poziomie podstawowym.
- **Dopelniające (bardzo dobry):** Odróżnia ze słuchu formę AB od ABA. Omawia rolę F. Chopina i St. Moniuszki w polskiej kulturze narodowej.
- **Wykraczające (celujący):** Rozpoznaje ze słuchu popularne utwory F. Chopina i St. Moniuszki. Wykazuje samodzielne zainteresowanie historią muzyki i życiorysami kompozytorów.